

\ Raadsvoorstel

Zaak 598936

Onderwerp: Erfgoednota
Openbaarheid: Openbaar
Portefeuillehouder: Wethouder Delsing
Datum Raad: 18 december 2025

\ Samenvatting

In deze nota worden de erfgoedwaarden in onze gemeente in kaart gebracht en worden beleidskaders, speerpunten en uitgangspunten voor behoud, ontwikkeling en ondersteuning van erfgoed vastgelegd. Met dit beleid ontstaat duidelijkheid voor inwoners, initiatiefnemers en de organisatie en wordt gewerkt aan een toekomstbestendige omgang met ons cultureel erfgoed.

\ Conceptbesluit

In te stemmen met de vaststelling van de Erfgoednota en, ter uitvoering van de hieruit voortvloeiende acties, een reserve Erfgoed te vormen ter grootte van € 200.000.

\ Grondslag

Gelet op de gemeentewet en de kaderstellende taak van de gemeenteraad.

\ Aanleiding

In het coalitieakkoord is opgenomen dat Voerendaal inzet op het versterken van het toeristisch profiel, met specifieke aandacht voor erfgoed, waaronder kastelen en kerken. Het bijeenbrengen van cultuur en erfgoed en het verkennen van herbestemming maken hier deel van uit. Het opstellen van een erfgoednota sluit direct aan op deze ambitie en biedt een planmatige en integrale basis om hier uitvoering aan te geven.

Begin 2023 heeft het college aangegeven meer focus te willen leggen op erfgoed en hiervoor beleid te willen opstellen. Dit is ook noodzakelijk in het kader van de Omgevingswet, die vraagt om een goed en volledig overzicht van erfgoedwaarden.

Daarnaast biedt het een strategische basis. Het legt de fundering voor erfgoedbeleid en biedt houvast voor toekomstige besluiten, onder andere bij het opstellen van het omgevingsplan en de Provinciale Omgevingsvisie. Wat hebben we en wat willen we bereiken? Het is een nulmeting.

\ Doel

Het vaststellen van een gedragen erfgoednota die richting geeft aan behoud, benutting en ontwikkeling van erfgoed in Voerendaal en dient als basis voor transparante besluitvorming en uitvoering.

\ Argumenten en kanttekeningen

Er bestond nog geen integraal erfgoedbeleid. Hierdoor was besluitvorming kwetsbaar en bestond het risico op willekeur bij subsidies, vergunningen en initiatieven. De erfgoednota brengt hier structuur en duidelijkheid in en biedt een eenduidig kader voor inwoners, ondernemers en de gemeente.

Daarnaast bestaat er een wettelijke noodzaak: de Omgevingswet verlangt dat cultuurhistorische waarden aantoonbaar worden meegewogen in ruimtelijke afwegingen. De erfgoednota voorziet in deze verplichting en maakt erfgoed toekomstbestendig onderdeel van het gemeentelijk beleid.

Ook neemt de druk op erfgoed toe. Leegstand van kerken, verduurzamingsopgaven, bezoekersdruk en economische ontwikkelingen vragen om duidelijke keuzes en een zorgvuldig afwegingskader.

De nota is opgesteld met participatie: inwoners, monumenteigenaren, verenigingen en de gemeenteraad hebben input geleverd via de stakeholdersessie en themabijeenkomst. Hierdoor sluit het beleid aan bij lokale kennis, ervaringen en maatschappelijke wensen.

De erfgoednota biedt richting, maar blijft bewust flexibel zodat ontwikkelingen en nieuwe inzichten kunnen worden ingepast.

De nota zorgt voor:

- Verankering: een helder kader om erfgoed te beschermen en te benutten
- Flexibiliteit: ruimte om nieuwe kansen, inzichten en ontwikkelingen op te nemen
- Draagvlak en samenwerking: inwoners, kerkgemeenschappen en andere erfgoedbezitters worden actief betrokken bij de uitvoering.

Middels dit raadsbesluit is uitvoering gegeven aan het amendement A1: Verhoging budget erfgoed. Het college stelt voor om het budget voor uitvoering van de nota middels dit raadsvoorstel aanzienlijk te verhogen.

\ Relaties met programmabegroting en/of visiedocument

Programma Sport, Cultuur en Recreatie.

\ Financiële, juridische en organisatorische consequenties

Voor de uitvoering van de acties die voortvloeien uit de Erfgoednota (zie bijlage; betreft 2026, 2027 en 2028) is in totaal € 200.000 benodigd. Hiervoor wordt een reserve Erfgoed gevormd, gevoed vanuit de Algemene Reserve. Gelet op het op 13 november jl. door de raad aangenomen amendement is al € 40.000 beschikbaar gesteld. Dit betekent dat aanvullend € 160.000 vanuit de Algemene Reserve wordt toegevoegd aan de te vormen reserve Erfgoed.

\ Bekendmaking, uitvoering en communicatie

Na vaststelling wordt de erfgoednota gepubliceerd via de gemeentelijke kanalen. Betrokken stakeholders, waaronder deelnemers aan de participatiesessies, worden geïnformeerd over de resultaten.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL

namens dezen,
de secretaris,

C.J.H.M. Janssen

Dit document is elektronisch aangemaakt en elektronisch ondertekend.